

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Миколаївський національний аграрний
університет**

Кафедра методики професійного навчання

**ВИКОРИСТАННЯ MOODLE
В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ**

Методичні рекомендації для викладачів

Миколаїв

2025

Друкується за рішенням науково-методичної комісії інженерно- енергетичного факультету Миколаївського національного аграрного університету від 15.10.2025р., протокол № 2

Укладачі:

Л.В. Гула – старший викладач кафедри методики професійного навчання, Миколаївський національний аграрний університет

В.В. Собко – здобувач вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) другого (магістерського) рівня, Миколаївський національний аграрний університет

Рецензенти:

Комісарова Л.О. – заступник директора Департаменту освіти і науки Миколаївської облдержадміністрації

Короленко В.Л. – старший викладач кафедри методики професійного навчання, Миколаївський національний аграрний університет

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1.УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ПЛАТФОРМИ MOODLE У ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ.....	5
2. ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ ЩОДО ПРОЄКТУВАННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ	17
3.МОДУЛЬНІ ТЕСТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУЮЧОГО ОЦІНЮВАННЯ.....	21
4. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ MOODLE.....	30
ЛІТЕРАТУРА.....	35

ПЕРЕДМОВА

Сучасні трансформації освітнього простору, спричинені розвитком цифрових технологій, пандемічними викликами та зростанням потреб у гнучких формах навчання, обумовили широке поширення змішаного навчання (blended learning) — педагогічної стратегії, що інтегрує офлайн-та онлайн-компоненти навчального процесу. У цьому контексті системи управління навчанням (Learning Management Systems, LMS), зокрема Moodle, відіграють центральну роль у формуванні гібридного освітнього середовища, яке забезпечує індивідуалізацію, інтерактивність та системність навчання.

Одним із ключових інструментів Moodle є модульні тести — форма поточного контролю, що реалізує принцип формуючого оцінювання (formative assessment). Вони дозволяють не лише фіксувати рівень засвоєння навчальних матеріалів, але й стимулювати рефлексивну діяльність студентів, сприяючи розвитку метакогнітивних навичок та самооцінки. Умови змішаного навчання надають унікальні можливості для ефективного впровадження модульного тестування, оскільки поєднують структурованість офлайн-занять із гнучкістю цифрових форматів.

Метою цих рекомендацій є науково обґрунтоване та практично орієнтоване методичне супроводження викладачів щодо інтеграції модульних тестів у курси Moodle в рамках змішаного навчального середовища.

1. УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ПЛАТФОРМИ MOODLE У ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ

Освіта в Україні на сучасному етапі розвитку вирізняється активним впровадженням цифрових технологій, розширенням практик дистанційного та змішаного навчання, а також глибоким переосмисленням ролі викладача і студента в освітньому процесі. Важливим елементом цифрової трансформації освітнього середовища є платформа управління навчанням Moodle, яка знайшла широке застосування в закладах загальної середньої, фахової передвищої та вищої освіти.

Модель змішаного навчання поєднує аудиторні заняття з інтерактивними онлайн-активностями, що створює умови для більшої гнучкості, індивідуалізації та доступності освітнього процесу. Проте успішна реалізація цієї форми навчання потребує науково обґрунтованих і практично орієнтованих методичних рекомендацій щодо використання платформи Moodle.

У науково-педагогічній літературі змішане навчання визначається як поєднання традиційної форми взаємодії між викладачем і студентом із застосуванням інструментів електронного навчання та дистанційних технологій. Важливе значення при цьому має не лише технічна сторона, але й педагогічний дизайн — спосіб організації змісту, діяльності та оцінювання.

Дослідники виділяють кілька основних моделей змішаного навчання, зокрема:

- модель ротації, яка передбачає чергування очних та онлайн-занять відповідно до попередньо встановленого розкладу;
- модель перевернутого класу, за якої первинне ознайомлення з матеріалом відбувається в онлайн-форматі, а аудиторний час використовується для практичної роботи;
- модель гнучкого навчання, коли значну частину матеріалу студенти опрацьовують онлайн, а основні очні зустрічі мають консультативний характер;
- модель збагаченого традиційного курсу, де звичайні заняття доповнюються онлайн-елементами, такими як тестування, обговорення чи розміщення матеріалів.

Універсальна платформа Moodle підтримує будь-яку із зазначених моделей або їхню комбінацію. Використовуючи можливості Moodle, викладач може адаптувати курс до завдань та особливостей дисципліни:

- перевести значну частину самостійної роботи студентів у онлайн-формат (читання матеріалів, виконання завдань, тестування);
- організувати асинхронні форуми для дискусій як продовження обговорень в аудиторії;
- застосовувати платформу для підготовки до занять (вхідний контроль знань, вивчення базових понять, перегляд навчального відео);
- проводити поточне й підсумкове оцінювання через електронні тести та завдання.

Таким чином, Moodle дозволяє не просто розміщувати навчальні матеріали, а й ефективно структурувати увесь процес через модулі, теми та календарні рамки, сприяти комунікації за допомогою форумів чи повідомлень, забезпечувати контроль і самооцінювання студентів за допомогою тестів і журналів оцінок та організовувати персоналізований підхід через індивідуальні завдання і налаштування доступу.

Різноманітність моделей змішаного навчання дає змогу викладачеві грамотно спроектувати свій курс у Moodle, визначити баланс між очними та онлайн-компонентами й оптимально використати можливості платформи.

Ефективність змішаного навчання залежить не тільки від якісного проєктування курсу викладачем, але й від активності та зацікавленості студентів. Щоб полегшити адаптацію до роботи у цифровому середовищі, студентам доцільно надати прості й чіткі рекомендації.

Авторизація і перевірка доступу.

Після отримання облікових даних студент має увійти до системи Moodle, впевнитися, що курс відображається в списку дисциплін, а також перевірити коректність своїх особистих даних.

Ознайомлення з головною сторінкою курсу.

На початку навчання студенту рекомендується уважно ознайомитися з:

- описом курсу;

- інформацією про викладача і каналами зв'язку;
- правилами оцінювання;
- календарем основних подій (дати модульних контрольних, дедлайни завдань).

Перегляд структури курсу.

Необхідно зрозуміти логіку побудови курсу (за модулями, тижнями чи темами), щоб ефективно організувати роботу та уникати прогалин у навчанні.

Корисні рекомендації для студентів:

- планувати час;
- щонайменше 2–3 рази на тиждень заходити до курсу, перевіряти оголошення, завдання і матеріали;
- починати з обов'язкових матеріалів(спершу слід опрацьовувати ресурси, які викладач визначив як необхідні для вивчення, а додаткові – вже після них);
- уважно читати інструкції до завдань(інформація про формат файлів, критерії оцінювання та вимоги до завдання зазвичай деталізована, і її важливо враховувати, щоб уникнути поширених помилок);
- слідкувати за дедлайнами(завдання і тести часто мають обмеження в часі виконання, важливо планувати їх завершення заздалегідь і не залишати на останні години).

Система Moodle пропонує кілька форм комунікації:

- *Форум «Оголошення».*

Викладач використовує цей канал для важливих повідомлень. Рекомендується налаштувати переадресацію сповіщень на електронну скриньку.

- *Тематичні форуми.*

Призначені для обговорення навчальних питань, постановки запитань щодо змісту дисципліни, обміну думками. Варто дотримуватись етичних норм у спілкуванні та проявляти повагу до інших учасників дискусії.

- *Особисті повідомлення.*

Система дозволяє здійснювати індивідуальні консультації щодо питань оцінювання чи особистих обставин. Активна участь у форумах може враховуватися

при оцінюванні успішності студента, сприяючи більш глибокому розумінню матеріалу.

Перед виконанням завдання студентам необхідно:

- ретельно ознайомитися з умовами виконання, термінами і форматом подання роботи;
- перед завантаженням остаточно перевірити файл;
- враховувати використання системи перевірки плагіату (якщо вона застосовується) і дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Перед виконанням тестів необхідно:

- перевірити стабільність інтернет-з'єднання перед початком;
- без потреби не оновлювати сторінку тесту;
- уважно читати кожне запитання і правильно розподіляти час;
- якщо це можливо, проходити тренувальні тести для ознайомлення з форматом завдань.

Система Moodle допомагає студенту відстежувати власний прогрес завдяки:

- перегляду оцінок у електронному журналі;
- аналізу коментарів викладача до виконаних завдань;
- вивченню помилок у тестах (за можливості використання цієї функції викладачем).

Доцільно періодично здійснювати аналіз власної навчальної діяльності, зокрема визначати, які теми засвоєно достатньо глибоко, де спостерігаються прогалини у знаннях, а також які завдання виконано неналежним чином. У випадку виявлення труднощів студент може ініціювати консультацію з викладачем для вирішення проблемних питань.

Надання чітких рекомендацій щодо використання платформи Moodle в освітньому процесі сприяє формуванню у студентів навичок самостійної роботи, підвищенню рівня відповідальності та ефективності їхньої навчальної діяльності в умовах змішаного формату навчання.

Для розкриття потенціалу платформи Moodle у змішаному навчанні пропонується розглянути кілька узагальнених моделей її застосування, які можуть бути адаптовані до різних навчальних дисциплін.

Очний формат занять залишається домінуючою формою навчання, тоді як Moodle використовується для таких потреб:

- розміщення робочої програми курсу, графіку занять та методичних матеріалів;
- проведення поточного тестового контролю знань студентів;
- приймання письмових робіт.

Структура курсу в платформі Moodle передбачає такі компоненти:

1. Розділ "Організаційна інформація", що включає програму курсу, критерії оцінювання, а також вимоги до відвідувань.

2. Тематичні або модульні розділи з наступним наповненням:

- короткий конспект лекцій;
- презентаційні матеріали;
- додаткові джерела для поглибленого вивчення (наукові статті, відеоматеріали тощо);
- тестові завдання для самоконтролю.

Переваги цієї моделі включають мінімальне втручання у традиційну систему організації навчального процесу, поступову адаптацію викладачів і студентів до особливостей роботи з Moodle, а також прозору й ефективну систему моніторингу поточного прогресу. Проте зазначена модель має певні обмеження, серед яких низький рівень залученості студентів до роботи з онлайн-ресурсами та недосягнення повного потенціалу платформи через її обмежене використання.

Інша модель організації передбачає самостійне опрацювання студентами основного теоретичного матеріалу в режимі онлайн із подальшим зосередженням аудиторного часу на практичних заняттях, вирішенні задач і колективному аналізі кейсів.

Структура курсу на базі цієї моделі в Moodle може включати такі етапи:

Блок "Перед заняттям", до якого входять:

- короткометражне відео або озвучена презентація;
- пояснювальний текст із ключовими поняттями та визначеннями;
- вхідний тест (5–10 запитань) для перевірки базового засвоєння матеріалу.

Блок "Після заняття", що містить:

- завдання для закріплення знань (вирішення проблемних задач, аналіз практичних кейсів, мініпроекти);
- форум для взаємодії та обговорення типових помилок;
- підсумкове тестування або контрольну роботу.

Роль викладача у цій моделі є багатогранною та передбачає такі аспекти:

- розробку методичних матеріалів для самостійного опрацювання студентами;
- аналіз результатів виконання вхідних тестів і визначення акцентів для подальших аудиторних занять;
- використання статистичних даних платформи Moodle для ідентифікації складних тем і зон ризику.

Таким чином, ефективне впровадження грифінно модульних структур може значно підвищити якість змішаного навчання та забезпечити більшу інтеграцію інформаційних технологій у викладацьку діяльність.

Серед переваг можна відмітити:

- активізація роботи в аудиторіях;
- можливість опановувати теоретичний матеріал у власному темпі;
- формування навичок самостійного здобуття знань.

Чимала частина навчального процесу переноситься в онлайн-середовище. Очні заняття проводяться здебільшого у форматі консультацій, семінарів або підсумкових зустрічей. Структура курсу містить:

Вступний модуль, який в свою чергу складається з :

- відеозвернення викладача;
- ознайомлення з цілями, структурою курсу та вимогами до оцінювання;
- інструкції щодо навігації і роботи в системі Moodle.

Навчальні модулі містять:

- Теоретичні матеріали (сторінки, презентації, відеоуроки).
- Інтерактивні завдання (тести, глосарії, семінари, обговорення на форумах).
- Проміжні контрольні завдання.

Модуль підсумкового контролю складається з:

- підсумкового тесту;
- виконання фінального проєкту або індивідуального завдання;

- обговорення у форматі рефлексивного форуму на тему: "Що я здобув(ла) під час проходження курсу".

Особливості роботи в даній платформі показують, що:

- студенти можуть самостійно планувати роботу з модулями відповідно до визначених термінів;
- викладач супроводжує процес навчання дистанційно через онлайн-комунікацію;
- очні зустрічі спрямовано на узагальнення матеріалу, відповіді на питання та презентації проєктів.

Серед переваг варто зазначити:

- Гнучкість у організації навчального процесу.
- Можливість ефективного поєднання навчання з іншими видами діяльності.
- Розвиток відповідальності та самоорганізаційних навичок.

Ефективне використання платформи Moodle у змішаній формі навчання можливе за умови комплексного підходу, що інтегрує технічні, організаційні, педагогічні та психологічні аспекти функціонування закладу освіти. Змішане навчання вимагає гармонійного поєднання аудиторної та онлайн-роботи, тому Moodle слід розглядати як центральний елемент цифрового освітнього середовища.

Умови та відповідні заходи:

Технічні умови:

- Забезпечення стабільної роботи серверу (власного або VPS).
- Настроювання системи резервного копіювання курсів і баз даних.
- Оновлення платформи до актуальних версій.
- Тестування коректної роботи курсів на різних пристроях (комп'ютери, планшети, смартфони).
- Надання інструкцій користувачам щодо входу до системи і відновлення паролів.

Організаційні умови:

- Розробка положення про змішане навчання та електронний курс.

- Визначення функцій і повноважень залучених осіб (адміністратори, модератори, викладачі).

- Інтеграція роботи в Moodle у програми навчальних дисциплін.

- Врахування часу на створення електронних курсів при плануванні навантаження викладачів.

- Проведення регулярного моніторингу якості електронних курсів.

Педагогічні умови:

- Орієнтація на здобуття конкретних результатів і використання компетентнісного підходу.

- Використання дидактично обґрунтованих інструментів Moodle.

- Поєднання різноманітних форматів контенту (текст, відео, інтерактивні вправи).

- Забезпечення постійного зворотного зв'язку зі студентами.

- Дотримання норм академічної доброчесності.

Психологічні умови:

- Сприяння формуванню позитивної мотивації у викладачів і студентів до використання платформи.

- Забезпечення підтримки на етапі адаптації до роботи з Moodle.

- Визнання досягнень і популяризація найкращих практик використання платформи.

- Формування сприятливого психологічного клімату в межах онлайн-курсу.

Базові технічні умови для ефективного впровадження платформи Moodle:

- Наявність стабільного серверного рішення (локальний сервер навчального закладу, хмарний сервер або орендований хостинг) для забезпечення постійного доступу користувачів до платформи.

- Висока пропускна здатність інтернет-з'єднання, яка дозволяє одночасно працювати значній кількості студентів, особливо під час онлайн-тестування чи масового завантаження матеріалів.

- Правильне налаштування резервного копіювання курсів, даних користувачів і журналів оцінювання.

- Актуальна версія Moodle із встановленими оновленнями безпеки та підтримка

необхідних плагінів для застосування змішаного навчання (журнали, завдання, тести, форуми, чати, семінари тощо).

- Доступ до якісної технічної підтримки (адміністратор платформи чи ІТ-фахівець), яка оперативно реагує на технічні неполадки, труднощі з доступом, відновлення паролів і підключення нових користувачів.

Особливу увагу слід звернути на забезпечення студентів необхідними технічними засобами. Для ефективного змішаного навчання критично важливо:

- Наявність у студентів персональних пристроїв (ноутбуків, планшетів або смартфонів) чи можливість працювати з платформою у комп'ютерних класах.

- Коректна робота платформи на мобільних пристроях через адаптивну тему або офіційний мобільний додаток Moodle.

- Розробка доступних інструкцій щодо реєстрації, входу в систему та відновлення паролю.

Організаційні умови, необхідні для управління освітнім процесом як на рівні закладу освіти, так і кафедри методики професійного навчання, включають кілька важливих аспектів. Серед них такі як:

- Наявність нормативно-правового базису, до якого належать положення про змішане навчання, регламент використання платформи Moodle, а також рекомендації для структурування електронних курсів.

- Чітке визначення ролей і відповідальності всіх учасників процесу, зокрема адміністратора платформи, модераторів категорій, викладачів-авторів курсів, методистів і координаторів змішаного навчання.

- Послідовність у плануванні етапів впровадження, яка охоплює розробку пілотних курсів, поступове збільшення кількості дисциплін, моніторинг досягнутих результатів і коригування.

- Організація підвищення кваліфікації викладачів у використанні Moodle шляхом проведення тренінгів та консультацій.

- Інтеграція Moodle в загальний навчальний процес, що передбачає визначення відсотка онлайн-активностей у розкладі, формування підсумкового контролю та графіку виконання навчальних завдань.

Ефективність впровадження змішаного навчання тісно пов'язана з

узгодженістю аудиторних та онлайн-компонентів. Якщо дистанційна частина курсу слугує лише доповненням до очних занять або розглядається як сукупність другорядних завдань, це може суттєво знизити мотивацію студентів. Отже, потрібен комплексний підхід, який передбачає такі аспекти:

- Ретельно відібраний і перенесений в онлайн-формат матеріал дисципліни (самостійна робота, тренувальні завдання, форуми для обговорень, групова робота).

- Чіткість у системі оцінювання: аудиторні й онлайн-активності повинні мати однакові вимоги, а внесок електронного курсу у фінальну оцінку має бути прозоро зазначеним у робочій документації.

У впровадженні платформи Moodle університет спершу покладався на ініціативу окремих викладачів, які на добровільних засадах створювали власні електронні курси. Це спричинило значну різноманітність у їх структурі, змісті та вимогах до студентів. Як наслідок, виникали плутанина та нерозуміння серед студентів щодо критеріїв оцінювання або термінів виконання завдань у різних курсах.

Для вирішення цієї проблеми навчально-методичний відділ підготував і затвердив документ «Положення про електронний навчальний курс у системі Moodle», який передбачає:

- Мінімальні стандарти для кожного курсу: обов'язкова наявність робочої програми, календарно-тематичного плану та засобів контролю поточної й підсумкової успішності.

- Вимоги до структури курсу: поділ на модулі та включення обов'язкових елементів.

- Чітке розподілення ролей відповідальних осіб: адміністратора, модераторів категорій і викладачів-авторів.

Такі зміни забезпечили більш уніфіковану структуру курсів. Студенти почали відзначати покращення в зрозумілості та передбачуваності роботи в системі Moodle.

Педагогічні умови стосуються питань методичного проектування змішаних курсів. Хоча Moodle пропонує широкий спектр інструментів для викладання, їхня ефективність залежить від грамотного педагогічного підходу до їх використання.

Основними педагогічними умовами ефективного впровадження освітніх платформ, зокрема Moodle, є наступні аспекти.

По-перше, курс має бути орієнтованим на чітко визначені результати навчання, які повинні бути прозорими й зрозумілими для студентів. Суттєвою є відповідність між сформульованими результатами навчання, видами навчальної діяльності (лекції, практичні заняття, дискусії, проєкти, тести) та використанням інструментів платформи Moodle (ресурси, завдання, форуми, тестування, глосарії, семінари тощо).

По-друге, слід застосовувати принципи активного та діяльнісного навчання: курс має акцентувати увагу на виконанні завдань, участі в дискусіях та вирішенні практичних ситуацій, а не на пасивному ознайомленні з матеріалами. Не менш важливим є використання механізмів зворотного зв'язку, як-то коментарі до отриманих завдань, індивідуальні повідомлення, автоматизований фідбек за результатами тестування та оприлюднення оголошень на сторінці курсу. Крім того, необхідно забезпечувати дотримання принципів академічної доброчесності: це передбачає створення завдань для стимулювання власної інтелектуальної діяльності студентів, застосування інструментів перевірки на плагіат, а також варіативність тестових завдань.

Для прикладу, викладач традиційно використовував у навчанні переважно лекційно-пояснювальний метод. У процесі перенесення курсу в електронний формат ним було спочатку завантажено лише лекційні презентації та окремі тести, що викликало невдоволення студентів через відсутність структури і чітких вимог. Після доопрацювання були укладені результати навчання для кожного модуля; додано тематичні завдання для аналізу реальних ситуацій (зокрема робота зі статтями, розв'язання задач, обговорення кейсів у форумах); а також сформульовані критерії оцінювання різних видів діяльності. Завдяки цьому онлайн-частина курсу трансформувалася з "архіву файлів" у повноцінне навчальне середовище, спрямоване на розвиток конкретних компетентностей.

Впливовими є також психологічні умови, пов'язані з готовністю усіх суб'єктів освітнього процесу до впровадження цифрових технологій. Для викладачів важливо усвідомлювати потенціал Moodle не як додаткового адміністративного навантаження, а як засобу для оптимізації організації курсу, систематизації матеріалів й оцінювання. Важливо також наявність позитивного досвіду роботи хоча б з базовими функціями платформи та підтримка з боку адміністрації й колег через обмін практиками її

використання.

Стосовно студентів, слід забезпечити їх розуміння мети використання платформи Moodle та усвідомлення переваг змішаного навчання (гнучкість у доступі до матеріалів курсу та прозорість оцінювання). Крім того, потрібні чіткі інструкції й приклади виконання завдань в електронному середовищі. Важливо створити відчуття "присутності" викладача через відповіді на запитання студентів, коментарі до їх робіт, оновлення матеріалів курсу та публікацію актуальних оголошень.

Складений набір технічних, організаційних, педагогічних і психологічних умов формує міцну основу для результативного впровадження платформи Moodle у систему змішаного навчання.

У навчальному закладі частина викладачів сприймала платформу Moodle як тимчасове явище, виконуючи лише мінімальні вимоги, які зводилися до завантаження робочої програми та одного-двох завдань. Таке ставлення формувало у студентів відповідне сприйняття платформи як формального, а не ефективного навчального інструмента.

З метою зміни цієї ситуації адміністрація закладу організувала серію внутрішніх тренінгів, під час яких досвідчені викладачі презентували свої курси, розбирали конкретні кейси та ділилися практичними порадами для покращення роботи з платформою. Після завершення тренінгів було проведено опитування серед студентів. Більшість респондентів відзначила помітні покращення: в курсах з'явилися інноваційні завдання, чітко визначені дедлайни та активні форуми для обговорень.

Такі заходи суттєво змінили ставлення до платформи Moodle серед усіх учасників освітнього процесу. Вона перестала сприйматися тільки як формальний обов'язок і почала використовуватися як ефективний інструмент для організації якісного інтерактивного навчання.

2. ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ ЩОДО ПРОЄКТУВАННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Розробка змішаного курсу на платформі Moodle потребує поетапного підходу, що включає: аналіз змісту навчальної дисципліни, визначення очікуваних результатів, структуризацію матеріалу, вибір інструментів платформи, створення

механізмів оцінювання й організацію якісного зворотного зв'язку.

Для викладачів, які планують створити або вдосконалити свій курс у Moodle, пропонуються наступні рекомендації:

- Формулювання мети курсу: визначити загальну мету дисципліни та конкретні результати навчання, які охоплюють знання, уміння, навички й компетентності, що мають бути сформовані у студентів. Ці результати рекомендується записувати орієнтовано на студента: наприклад, «Студент уміє...», «Студент здатний...».

- Розподіл результатів за рівнями складності: результати слід класифікувати від базового засвоєння знань до більш складних рівнів їхнього використання в творчих завданнях.

- Зв'язок результатів з навчальною діяльністю: кожен результат має бути прив'язаний до конкретних видів діяльності в рамках курсу (лекції, практичні заняття, тестування, проєктні роботи) та відповідних елементів середовища Moodle.

Дотримання цих рекомендацій сприятиме оптимізації процесу проєктування курсу та забезпечить досягнення поставлених освітніх цілей.

Електронний курс у системі Moodle варто організовувати з урахуванням чіткої структури, заснованої на тематичних модулях або тижнях навчання. Такий підхід сприяє підвищенню ефективності засвоєння матеріалу та забезпечує студентів зрозумілим алгоритмом дій. Для кожного модуля доцільно передбачити наступні елементи:

- Формулювання теми модуля, його короткий опис та перелік результатів навчання.

- Визначення обов'язкових для опрацювання ресурсів, таких як лекції, презентації, наукові статті чи відеоматеріали.

- Запланування хоча б одного виду поточної активності, наприклад, участь у форумі, проходження тесту, виконання завдання або розробка мініпроєкту.

- Установлення чітких дедлайнів для виконання завдань із детальним поясненням критеріїв оцінювання.

Застосування уніфікованого шаблону до всіх модулів курсу можна вважати прикладом вдалої практики. Серед основних структурних компонентів можуть бути

передбачені наступні:

- Вступ до теми та визначення очікуваних результатів навчання.
- Теоретичний блок, що включає необхідні матеріали у форматі текстових документів, вебпосилань або мультимедійних файлів.
- Практичні приклади у вигляді відео, демонстрацій чи задач.
- Завдання для самостійної роботи, спрямовані на закріплення набутих знань і навичок.
- Контроль за результатами навчання за допомогою відповідного інструмента, наприклад тесту, завдання з прикріпленим файлом або обговорення кейсу на форумі.

Хоча платформа Moodle пропонує багатий набір інструментів для організації навчання, рекомендовано зосередитися лише на тих, які найбільш точно відповідають конкретним дидактичним цілям курсу. Це дозволить забезпечити його ефективність і практичну цінність для здобувачів освіти.

Для організації навчального процесу доцільним є використання таких інструментів:

Структуризація навчальних матеріалів:

- «Сторінка» забезпечує подання текстів у поєднанні з ілюстративними та відеоматеріалами.
- «Файл» дозволяє розміщувати презентації, методичні посібники або приклади оформлення робіт.
- «URL» дає можливість інтегрувати посилання на зовнішні джерела, такі як електронні бібліотеки або відеолекції.

Організація взаємодії та дискусій:

- Використання «Форуму» сприяє проведенню обговорень, аналізу проблемних питань чи здійсненню рефлексії за результатами опанованих тем.
- «Чат» підходить для короткотривалих синхронних консультацій або оперативних обговорень, наприклад, перед підсумковим тестуванням.
- «Семінар» дозволяє організувати взаємооцінювання студентських робіт, що сприяє розвитку критичного мислення.

Контроль знань:

- «Тест» слугує для автоматизованого оцінювання на основі тренувальних або залікових завдань.

- «Завдання» забезпечує зручний спосіб прийому індивідуальних або групових робіт, таких як есе, аналітичні розрахунки чи проєкти.

Ефективним є поступове ускладнення інструментарію: спочатку застосовуються базові ресурси й завдання, після чого додаються складніші компоненти, наприклад, семінари, глосарії чи інтерактивні елементи.

Ефективний змішаний курс має забезпечити гармонійний розподіл активностей між аудиторною та онлайн-частинами навчання. Запропонована модель планування виглядає наступним чином:

- Перед аудиторним заняттям: у системі Moodle розміщуються короткі відео, опорні конспекти з основним змістом теми, запитання для саморефлексії та короткі тести для попередньої перевірки знань.

- Під час заняття: викладач інтегрує у навчальний процес результати попередньої підготовки студентів, приділяє увагу розв'язанню проблемних питань, ініціює дискусії та групові завдання.

- Після заняття: до Moodle додаються завдання для закріплення пройденого матеріалу, розгорнуті тести або проєктні завдання з метою поглиблення отриманих знань.

Такий підхід реалізує елементи методики «перевернутого навчання», за якої первинне ознайомлення з матеріалом відбувається в онлайн-форматі, а час аудиторних занять використовується значно продуктивніше для глибокого засвоєння знань і практичної діяльності.

В рамках впроваджена ефективної трирівневої організації навчального процесу:

- Перед заняттям: у Moodle завантажували коротке відео (10–12 хвилин) для пояснення ключових понять та невеликий тест із 5–7 запитань для перевірки базового розуміння.

- Під час заняття: викладач аналізує реальні кейси, проводить групову роботу студентів та влаштовує обговорення стратегій.

- Після заняття: студенти отримували завдання підготувати мініаналіз обраної компанії та представити результати у форматі презентації.

Такий підхід показує, що студенти приходять на заняття вже підготовленими, а матеріали онлайн-курсу не дублюють, а доповнюють очну роботу.

При створенні курсу важливо одразу передбачити систему оцінювання:

- Вирішити, яку частку підсумкової оцінки становлять онлайн-активності;
- Налаштувати електронний журнал оцінок у Moodle: створити категорії (поточний контроль, модульний контроль, підсумковий тест), встановити вагу для кожного елемента;
- Активувати автоматичні сповіщення студентам про отримані бали, коментарі викладача та наближення дедлайнів.

Зворотний зв'язок може бути різностороннім:

- Короткі коментарі до завдань;
- Детальний фідбек у вигляді документів з правками або аудіофайлів;
- Узагальнені оголошення з результатами теми, які містять типові помилки та рекомендації.

Рекомендується встановлювати реалістичні терміни надання зворотного зв'язку і своєчасно повідомляти їх студентам.

Є викладачі, що налаштували електронний журнал у Moodle, чітко розділивши всі види діяльності за категоріями:

- Поточні завдання (30 %);
- Модульні тести (40 %);
- Підсумковий тест (30 %).

Кожен елемент отримав визначену вагу, що дозволило студентам уже з першого тижня бачити, як виконання завдань вплине на їхню підсумкову оцінку. Такий підхід значно підвищив прозорість процесу оцінювання і мотивував працювати більш систематично.

Для підтримки мотивації у змішаних курсах рекомендується:

- Забезпечити зрозумілий інтерфейс курсу: чітко названі теми, логічну послідовність матеріалів та мінімальну кількість зайвих елементів;
- Додавати елементи гейміфікації: бейджі, додаткові бали за активність на форумах, міні-челенджі;
- Використовувати різноманітні формати: текстові матеріали, відео,

інтерактивні задачі, реальні кейси;

- Організувати вступний інструктаж щодо роботи в Moodle, де буде пояснено вплив онлайн-активності на підсумкову оцінку.

3. МОДУЛЬНІ ТЕСТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУЮЧОГО

Модульні тести — це спеціалізовані форми діагностики знань, що охоплюють зміст одного навчального модуля або теми. Вони відрізняються від традиційних підсумкових іспитів своєю частотою, орієнтацією на навчання, а не на класифікацію, та оперативністю зворотного зв'язку. Згідно з концепцією Black & William, саме формуюче оцінювання має найбільший ефект на навчальні досягнення студентів, оскільки сприяє безперервному циклу «навчання – перевірки – корекції».

Тестування є на сьогоднішній день найбільш об'єктивним методом оцінки знань студентів. Система Moodle також надає можливості організації тестів у різних модифікаціях. Однак, *Тест* як окремий елемент навчального курсу є кінцевим результатом і реалізується за допомогою раніше підготовленої бази тестових завдань (питань).

Розробка ефективних тестових завдань вимагає дотримання ряду ключових вимог, що допомагають забезпечити об'єктивність, надійність та репрезентативність оцінки. Зокрема, такими основними вимогами є:

- **Об'єктивність.** Кожна відповідь має бути лише однозначно правильною або однозначно неправильною. Завдання мають оцінювати саме ті компетенції чи знання, які є об'єктом тестування.
- **Надійність.** Завдання повинні давати стабільні результати при повторних вимірюваннях. Відповіді мають узгоджуватися між собою, і тест не повинен містити суперечливих або двозначних формулювань.
- **Репрезентативність.** Тест повинен відображати широкий спектр навчального матеріалу. Завдання мають бути адекватними реальним ситуаціям або завданням, які він тестує.
- **Чіткість та простота.** Завдання повинні бути зрозумілими для учасників тестування та достатньо простими для виконання.
- **Еквівалентність.** Різні завдання повинні мати приблизно однаковий рівень складності та оцінюватися однаково.
- **Доступність та універсальність.** Завдання мають бути сформульовані так, щоб бути зрозумілими для всіх учасників тесту.
- **Керованість.** Тести повинні бути зручними для їхнього адміністрування та моніторингу. Також повинна забезпечуватися можливість варіювання завдань для різних тестових груп.

Загальну оцінку якості розроблених тестів на дотримання відзначених вище вимог, можна провести на основі статистичного аналізу отриманих відповідей від основної або контрольної групи. Після чого результати тестування можуть корегуватися. Зокрема, відповіді на ті тести, що не відповідають умові валідності та розподільної здатності можуть виключатися, а загальний підсумок – калібруватися. Програмна реалізація методів статистичної оцінки якості тестових завдань може охоплювати й інші різноманітні алгоритми та інструменти для автоматизації процесів аналізу та виведення результатів. А використання при цьому методів штучного інтелекту та машинного навчання додаватиме додаткового рівня глибини та точності до процесу оцінювання та вдосконалення тестів.

Конструювання тестових завдань.

Для забезпечення валідності та надійності модульних тестів рекомендується:

- Використовувати різні формати питань (multiple choice, true/false, matching, short answer, numerical), що дозволяє охопити різні рівні таксономії Блума (від розуміння до застосування та аналізу).
- Уникати амбігвалентних формулювань та питань з неоднозначною інтерпретацією.
- Надавати дидактично обґрунтований зворотний зв'язок до кожної відповіді (особливо до неправильних), що перетворює тест на навчальний інструмент.
- Використовувати банк питань (Question Bank) Moodle для створення варіативних тестів та забезпечення академічної доброчесності.

Наповнення банку питань.

Для того щоб створити банк тестових питань, необхідно перейти в розділ питань, посилання на який є в блоці **Настройки** (Рис.1). Після чого на екрані будуть відображені інструменти редагування банку питань.

Банк питань, як і електронні курси, розташовується в категоріях. Для кожного курсу існує **Категорія за замовчуванням** – категорія, в якій зберігаються створювані питання.

Наприклад, потрібно створити категорію **Психологія**, у якій будуть питання з теми «Психологія як наука» курсу **«Психологія»**. Для цього необхідно вибрати вкладку **Категорії** (Рис.2).

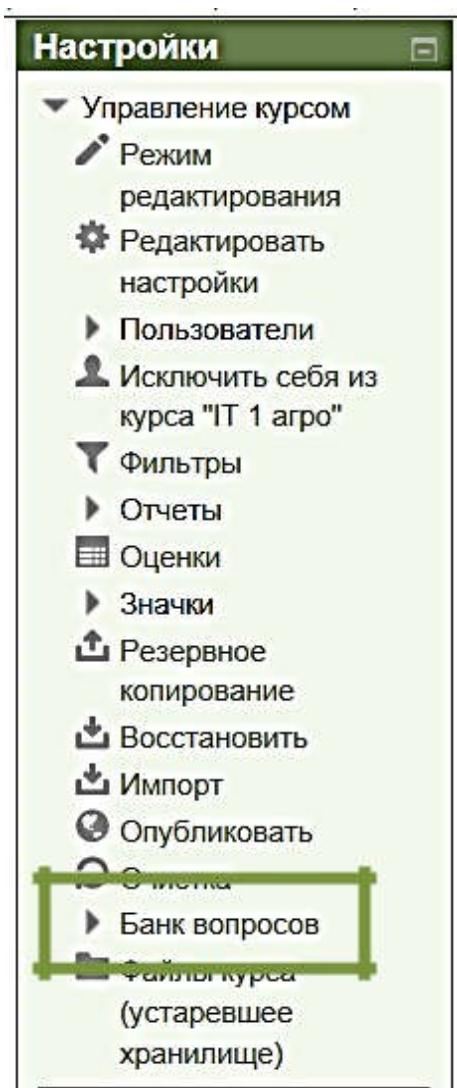

Рис.1

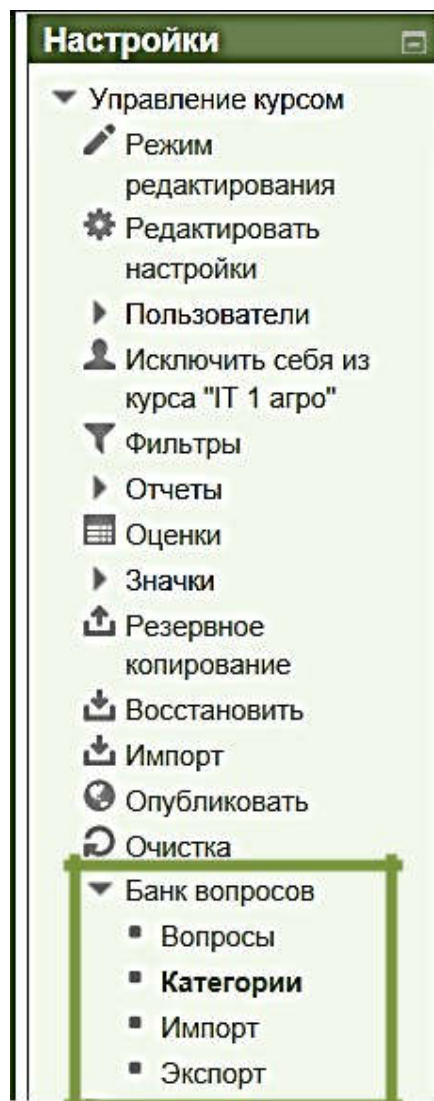

Рис.2

Далі буде відображено список існуючих категорій та інструменти додання й редагування категорій (Рис.3).

Список *Доступні категорії*, що розкривається, визначає місце розташування майбутньої категорії в ієрархічній послідовності категорій питань, у поле **Назва** вводиться назва створюваної категорії.

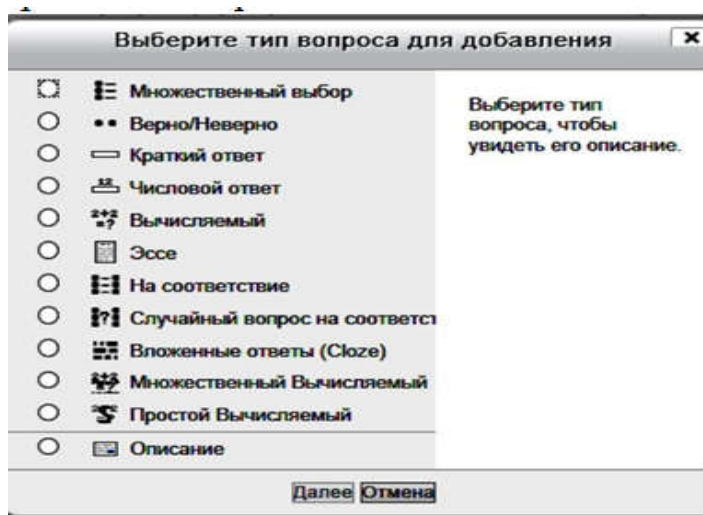

Рис.3

Примітка: Вважається за доцільне створювати й зберігати питання у відповідних категоріях для організації тестів з певної тематики, що не заважає створювати тести за весь курс. Після додання необхідної категорії по вкладці *Питання* (Рис.2) здійснюється перехід до інструментів створення питань.

У стандартній комплектації системи Moodle є 9 типів питань, що перевіряють автоматично, а також **Есе**, перевірка якого здійснюється тільки викладачем.

Розглянемо найпоширеніші типи питань.

Коротка відповідь. За використання даного типу питання система пропонує студентові самостійно ввести числовий варіант відповіді й порівнює його з раніше введеним викладачем. Для створення питання необхідно заповнити такі поля: **Назва категорії; Назва питання; Зміст питання; Відповідь; Оцінка.**

Примітка: За необхідності доповнити додатковими варіантами відповідей необхідно натиснути відповідну кнопку.

Типи питань. Після натискання кнопки «Зберегти» у банку питань з'явиться запис про створене питання. Ліворуч від назви питання будуть відображатися піктограми інструментів редагування питань, що означають відповідно Перегляд, Редагування, Переміщення по вертикалі, Видалення й поле для вибору питання

(питань) для операцій над групою питань.

Налаштування параметрів тестування.

Ключові параметри, які слід враховувати:

- Кількість спроб: для формуючого оцінювання доцільно дозволяти 2–3 спроби з аналізом помилок між ними.
- Таймер: обмеження часу доцільне лише тоді, коли перевіряється не лише змістове знання, а й швидкість опрацювання інформації (наприклад, у професійних дисциплінах).
- Випадкове вибіркве формування тесту: зменшує ризик списування та підвищує надійність результатів.
- Автоматичне оцінювання та аналітика: Moodle надає детальну статистику за кожним запитанням, що дозволяє виявляти «проблемні» теми (Рис.4).

☐	 Воропанов Антон Володимирович Перегляд спроби	Завершено	1 December 2025 13:37 PM	1 December 2025 13:49 PM	12 хв 34 сек	15,50	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✗ 0,00	✓ 1,00
☐	 Починок Анастасія Андріївна Перегляд спроби	Завершено	1 December 2025 13:37 PM	1 December 2025 13:44 PM	7 хв 33 сек	16,00	✓ 1,00	✗ 0,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 0,50	✓ 1,00
☐	 Євстифєєв Максим Олексійович Перегляд спроби	Завершено	1 December 2025 13:37 PM	1 December 2025 13:50 PM	12 хв 38 сек	10,83	✓ 1,00	✓ 1,00	✗ 0,00	✓ 0,25	✓ 1,00	✗ 0,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✗ 0,00	✓ 1,00	
☐	 Денисюк Кирило Дмитрович Перегляд спроби	Завершено	1 December 2025 13:37 PM	1 December 2025 13:48 PM	10 хв 49 сек	9,50	✗ 0,00	✗ 0,00	✓ 1,00	✓ 0,50	✓ 1,00	✓ 1,00	✗ 0,00	✓ 1,00	✗ 0,00	✗ 0,00	
☐	 Резниченко Ірина Віталіївна Перегляд	Завершено	1 December 2025	1 December 2025 13:48	8 хв 51 сек	18,50	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 1,00	✓ 0,50	✓ 1,00

Рис.4 Результати тестування з детальною статистикою

Інтеграція з офлайн-компонентом.

Модульні тести слід використовувати не як ізольований інструмент, а як частина педагогічного циклу:

1. Асинхронний етап: студент вивчає матеріали у Moodle → проходить модульний тест.

2. Синхронний етап: викладач аналізує результати тесту, ідентифікує типові помилки, організовує дискусію або практичне заняття для усунення прогалин.

3. Рефлексія: студент отримує можливість повторно пройти тест або виконати коригувальне завдання.

Такий підхід реалізує принцип «попереднього знання → діагностики → корекції → консолідації», що є основою ефективного змішаного навчання.

Мотиваційні та організаційні аспекти.

Ефективність модульного тестування в середовищі Moodle залежить не лише від дидактичної якості завдань, а й від того, наскільки добре спроектована мотиваційна архітектура навчального процесу та організаційна підтримка з боку освітньої установи. Ці два компоненти є ключовими для забезпечення залученості студентів, академічної доброчесності та стійкості освітньої практики.

Мотивація до участі в модульному тестуванні формується під впливом когнітивних, емоційних та соціальних факторів. У контексті змішаного навчання особливо важливим є поєднання внутрішньої мотивації (до засвоєння знань, саморозвитку) та зовнішніх стимулів (оцінка, визнання, прогрес у навчанні).

Підтримка автономії, компетентності та відносин (теорія само-визначення)

Відповідно до теорії самовизначення, для підтримки внутрішньої мотивації необхідно задовольняти три базові психологічні потреби:

- автономії — студент повинен відчувати контроль над процесом навчання (наприклад, можливість обирати час проходження тесту, отримувати пояснення до помилок);
- компетентності — чіткий зворотний зв'язок та можливість повторної спроби допомагають формувати впевненість у власних силах;
- відносин — інтеграція результатів тестування у групову роботу (наприклад, обговорення типових помилок у форумі або на лекції) підсилює відчуття спільноти.

Зворотний зв'язок у Moodle може бути:

- автоматизованим (на рівні окремих питань або загального результату);
- персоналізованим (викладач може додавати коментарі після автоматичної оцінки).

Саме якісний зворотний зв'язок має один із найвищих ефектів на навчальні досягнення (effect size = 0.75).

Успішна імплементація модульного тестування вимагає не лише індивідуальних зусиль викладача, а й інституційної підтримки на рівні закладу вищої освіти.

Модульні тести повинні бути офіційно включені у структуру курсу:

- чітко прописані у робочій навчальній програмі;
- враховані у критеріях поточного контролю (наприклад, 20–30% підсумкової оцінки);
- синхронізовані за тематикою з офлайн-заняттями.

Це забезпечує прогнозованість для студентів і підвищує серйозність ставлення до тестування.

Заклад вищої освіти повинен забезпечити:

- стабільну роботу сервера Moodle та його регулярне оновлення;
- методичну підтримку викладачів (тренінги, шаблони, консультації);
- доступність для студентів з різним рівнем цифрової грамотності (наприклад, інструкції у форматі відео або інфографіки);
- адаптацію для осіб з особливими освітніми потребами (можливість подовження часу, альтернативні формати завдань).

Типові труднощі реалізації та шляхи їх подолання.

Платформа Moodle має великий потенціал, однак впровадження змішаного навчання стикається з характерними труднощами, що впливають на роботу як викладачів, так і студентів. Методичні рекомендації повинні не лише враховувати існуючі проблеми, але й пропонувати дієві шляхи для їх вирішення.

Основні технічні проблеми мають такі прояви: нестабільний інтернет у частини студентів, перевантаженість серверу в періоди масового тестування, труднощі з авторизацією та реєстрацією в курсах, а також некоректна робота окремих елементів курсу на мобільних пристроях.

Запропоновані шляхи вирішення передбачають наступні заходи: створення інструкцій з використання Moodle з акцентом на зрозумілості через скріншоти;

планування тестувань, враховуючи пікові навантаження, із запровадженням часових вікон і обмеження тривалості спроб; організація єдиного каналу технічної підтримки через електронну пошту, форум чи чат; попереднє тестування курсу на різних пристроях перед запуском; а також популяризація використання мобільного додатку Moodle серед студентів із поясненням його переваг.

Наприклад, виявлено ситуацію, коли частина студентів проживали в сільських районах з недостатнім доступом до швидкісного інтернету. Це спричинило проблеми при здачі підсумкових онлайн-тестів — зокрема, вони повідомляли про випадки автоматичного виходу з системи.

Після ретельного аналізу ситуації викладач ухвалив низку рішень, спрямованих на вдосконалення освітнього процесу. Замість проведення одного великого тесту тривалістю 60 хвилин було вирішено розробити на два коротші тести тривалістю по 20–25 хвилин. Було також дозволено студентам здійснювати 2–3 спроби з вибором найкращого результату, а формат тестування було змінено на покрокове відображення питань, що знизило навантаження на сервер. Унаслідок внесених змін кількість технічних несправностей значно скоротилася, а рівень задоволеності студентів роботою в системі Moodle суттєво зріс.

Методичні складнощі у використанні онлайн-курсів часто проявляються через некоректну адаптацію традиційної моделі навчання до специфіки цифрового середовища. Найпоширенішими проблемами є: надмірний обсяг матеріалів для самостійного опрацювання без належної підтримки, недостатня чіткість інструкцій до завдань, що провокує плутанину та знижує якість їх виконання, а також дублювання аналогічних активностей у різних модулях зі слабко вираженою логікою чергування теоретичного й практичного матеріалу.

Для подолання цих викликів запропоновано такі шляхи:

1. Проведення коротких курсів підвищення кваліфікації для викладачів з питань проєктування та розробки електронних навчальних курсів.
2. Використання прикладів зразкових курсів із платформи Moodle закладу освіти.
3. Надання методичної підтримки з боку кафедр або методичних центрів у процесі створення нових курсів.

4. Поетапне вдосконалення навчальних курсів на основі аналізу результатів і відгуків студентів.

Є приклад, коли викладач спочатку розмістив у Moodle велику кількість сканованих книг і конспектів без належної систематизації, що спричинило труднощі для студентів у визначенні пріоритетності матеріалів і порядку їх опрацювання. Для усунення цих недоліків було вжито наступних заходів: курс поділено на модулі, для кожного з яких створено інформаційні сторінки з вказівками щодо обов'язкових і додаткових матеріалів; до кожної теми додано питання для самостійної перевірки знань та короткий тест; частина теоретичних матеріалів переведена у формат схем та таймлайнів, що полегшило їх засвоєння. У підсумку, завдяки структуризації контенту й оптимізації подачі інформації, студенти стали частіше відвідувати курс і активніше виконувати завдання.

Низький рівень активності студентів у дистанційному навчанні часто проявляється у вигляді несвоєчасного виконання завдань, мінімальної участі в обговореннях на форумах та формального проходження тестувань. Для вирішення цієї проблеми важливо удосконалювати методологію створення курсів, мотивуючи студентів до повноцінної участі в навчальному процесі.

На мою думку, є такі шляхи вирішення:

- забезпечення прозорого зв'язку між активністю студентів у курсі та підсумковою оцінкою;
- урізноманітнення видів діяльності, які враховують інтереси й стилі навчання студентів;
- регулярне надання зворотного зв'язку, публікація проміжних результатів;
- створення в межах курсу окремого форуму для неформального спілкування, де студенти можуть обмінюватися досвідом і ставити запитання.

Для підвищення залученості здобувачів освіти до форуму можна застосувати такі підходи:

- запровадити невеликий бонус у вигляді додаткових балів за змістовну участь у дискусіях (1–2 бали до підсумкової оцінки);
- використовувати актуальні кейси з реального життя замість абстрактних тем для обговорення;

- особисто взаємодіяти зі студентами на форумі(відповідати на репліки, ставити уточнювальні запитання, акцентувати увагу на сильних думках).

Це дійсно сприяло підвищенню кількості активних учасників та формуванню у студентів розуміння важливості дискусій для навчального процесу, а не лише як формальної частини курсу.

Розробка повноцінного змішаного курсу в системі Moodle вимагає великих часових ресурсів, особливо на етапі запуску. Це може викликати перевантаження й знизити мотивацію до подальшої роботи з платформою.

Шляхи вирішення цієї проблеми:

- Поступове впровадження елементів: спочатку базові ресурси й прості завдання, поступово – складніші активності.
- Використання шаблонів курсів та існуючих матеріалів із поетапним їх модернізуванням.
- Перерозподіл навантаження між викладачами споріднених дисциплін і створення спільних курсів.
- Визнання адміністрацією важливості роботи над електронними курсами та її врахування при плануванні навантаження.

4.ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ MOODLE

Платформа Moodle, як відкрита система управління навчанням, демонструє вагомий потенціал для розвитку змішаного навчання у закладах освіти України. Її перспективи лежать у площині вдосконалення методик викладання, підвищення цифрової грамотності учасників освітнього процесу та модернізації інформаційно-освітнього середовища.

Одним із ключових напрямів реалізації потенціалу є розширення можливостей персоналізованого навчання. Зокрема, це може бути досягнуто через використання умов доступу до ресурсів і діяльностей (completion, restrictions) для проектування індивідуальних освітніх траєкторій, створення альтернативних завдань із урахуванням рівня підготовки студентів, а також впровадження адаптивного тестування, де складність наступних завдань залежить від успішності виконання попередніх. Такий підхід дозволяє відійти від традиційної моделі «один курс для

всіх» та забезпечити більш гнучкі варіанти, за яких студенти можуть самостійно обрати темп, рівень та формат опрацювання навчального матеріалу.

Важливим аспектом використання Moodle є накопичення та аналіз навчальних даних, зокрема таких показників, як частота входів до курсу, перегляд ресурсів, виконання завдань та результати тестувань. У майбутньому ці дані можуть слугувати основою для вирішення наступних завдань: раннє виявлення студентів, які потребують додаткової підтримки; оцінка ефективності окремих видів діяльності і навчальних ресурсів; перегляд структури курсів, змісту тем і систем оцінювання з урахуванням реальних потреб студентів. Розвиток інструментів візуалізації даних у Moodle (наприклад, дашбордів, звітів, аналітичних панелей) сприятиме ухваленню більш обґрунтованих педагогічних рішень.

Практичним прикладом ефективного застосування цих можливостей є запровадження у закладі освіти систематичного аналізу звітів Moodle на щомісячній основі. Адміністратор формував список студентів, які тривалий час (понад два тижні) не здійснювали входу до курсу або не виконували ключових завдань. Виявлені студенти ставали об'єктом підвищеної уваги з боку кураторів групи та викладачів, які через індивідуальні бесіди визначали причини низької активності: технічні труднощі, дефіцит мотивації або проблеми з опануванням матеріалу. Завдяки таким заходам вдалося повернути частину студентів до активної участі в освітньому процесі, що сприяло зменшенню рівня академічної заборгованості.

Таким чином, удосконалення платформи Moodle та її інтеграція в освітній процес відкриває широкі можливості для покращення організації навчання в українських закладах освіти шляхом персоналізації, диференціації та аналітики навчальних даних.

Одним із перспективних напрямів розвитку сучасної освіти є інтеграція платформи Moodle з іншими цифровими сервісами та платформами. Зокрема, це включає:

- системи відеоконференцій (наприклад, BigBlueButton, Zoom, Microsoft Teams), що сприяють організації онлайн-занять;
- електронні бібліотеки та репозитарії навчально-методичних матеріалів;

- зовнішні ресурси для створення інтерактивного контенту, таких як H5P.

Така інтеграція дозволяє забезпечити створення єдиного цифрового середовища, яке дає студентам змогу виконувати всі етапи освітнього процесу без необхідності виходу за межі екосистеми навчального закладу.

У період воєнного стану навчальний процес трансформувався у змішаний формат, що поєднує стаціонарні заняття з онлайн-сесіями. У зв'язку з цим платформа Moodle була інтегрована з сервісами відеоконференцій (наприклад, BigBlueButton або Zoom). У межах кожного курсу було створено відокремлений розділ «Онлайн-заняття», який містив:

- посилання на відеоконференції;
- записи проведених занять;
- короткі анкети для опитування учасників за підсумками зустрічей.

Такий підхід сприяв безперервності освітнього процесу навіть за складних умов. Більш того, студенти, котрі не могли брати участь в онлайн-трансляціях, мали можливість переглядати записи занять і виконувати завдання, отримуючи за це оцінки. Це дозволило зберегти інтерактивність та включеність у навчальний процес.

Довгострокові перспективи розвитку змішаного навчання на основі Moodle пов'язані зі створенням цифрової культури у освітніх установах. Важливі аспекти цього процесу передбачають:

- системне підвищення кваліфікації викладачів у сфері цифрової педагогіки;
- активну участь студентів у розробці освітнього контенту;
- створення внутрішніх спільнот практики, які сприяють обміну досвідом між викладачами щодо використання можливостей платформи Moodle.

Особливо важливо забезпечити впровадження платформи Moodle як структурного елементу стратегії цифрової трансформації закладу освіти, а не як одноразову ініціативу окремих ентузіастів. До перспективних напрямків розвитку входять:

- розробка й запровадження політик щодо змішаного навчання;
- систематичний моніторинг ефективності й якості електронних курсів;
- закріплення успішних методик у внутрішніх нормативних документах.

Таким чином, Moodle постає не лише як технологічний інструмент, але й як

платформа для забезпечення сталого розвитку змішаного навчання. Це сприяє підвищенню його гнучкості, доступності і загальної якості освітнього процесу.

У сучасному освітньому просторі, що характеризується поступовим переходом до цифровізації, інтеграція систем управління навчанням (LMS), зокрема платформи Moodle, у змішану (бландед) форму навчання виступає не лише інструментом оптимізації навчального процесу, а й стратегічним чинником підвищення його ефективності, гнучкості та індивідуалізації. Науковий аналіз свідчить, що Moodle, завдяки своїй відкритій архітектурі, модульній структурі та широкому спектру педагогічних функцій, забезпечує органічне поєднання офлайн- та онлайн-компонентів навчання, що є ключовим для успішної реалізації змішаного формату. Особливо значущим є застосування модульних тестів у середовищі Moodle, які дозволяють не лише об'єктивно оцінювати рівень засвоєння навчального матеріалу на кожному етапі освітнього процесу, а й оперативно здійснювати зворотний зв'язок, коригувати індивідуальні траєкторії навчання та формувати компетентісно орієнтоване середовище.

Інтеграція модульних тестів у курси Moodle у контексті змішаного навчання є не лише технічною процедурою, а й педагогічною стратегією, спрямованою на підвищення якості навчання через систематичну діагностику, зворотний зв'язок і рефлексію. Успішність їх застосування залежить від чіткої дидактичної архітектури курсу, науково обґрунтованого конструювання завдань та органічного поєднання онлайн та офлайн-компонентів.

Емпіричні дослідження підтверджують, що використання Moodle у поєднанні з модульними тестами сприяє підвищенню мотивації студентів, розвитку їхньої самостійності, критичного мислення та навичок самооцінювання. Крім того, автоматизація процесів тестування, аналітики та звітування значно зменшує адміністративне навантаження на викладачів, надаючи їм більше часу для педагогічної взаємодії та інновацій у навчальному процесі. Важливо підкреслити, що ефективність Moodle у змішаному навчанні безпосередньо залежить від методологічної грамотності педагогів, якісного дизайну навчальних курсів, а також готовності освітнього середовища до цифрових змін.

Таким чином, інтеграція Moodle у змішану форму навчання, зокрема через

систему модульних тестів, є перспективним напрямом розвитку сучасної вищої освіти, що забезпечує не лише відповідність міжнародним стандартам (наприклад, Болонському процесу), а й формування навчального середовища, яке є адаптивним, інклюзивним, орієнтованим і сприяє реалізації принципів життєвого навчання (lifelong learning). Реалізація запропонованих рекомендацій сприятиме формуванню освітнього середовища, що відповідає сучасним вимогам до компетентнісно-орієнтованої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Боднар Т. Сучасні практики використання змішаного навчання в українській вищій школі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 45, ч. 1. С. 161–165.
2. Горбунова К. М. Системно-інтегрований погляд на розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців у цифровізованому освітньому середовищі. *Актуальні проблеми формування творчого потенціалу майбутніх фахівців в умовах цифрової педагогіки* : матеріали всеукраїнської наук.-метод. конф. (м. Харків, 4 грудня 2025 р.). Харків : Комунальне підприємство «Міська друкарня», 2025. С. 102–105.
3. Гула Л. В. Дистанційне навчання – вимога сьогодення. *Філософські обрії сьогодення* : зб. тез IX міжнар. наук.-практ. конф. (м. Херсон, 18 листопада 2021 р.). Херсон : ХДАЕУ, 2021. С. 28–29.
4. Гула Л. В. Навчання студентів ЗВО та їх адаптація в умовах воєнного стану. *Інноваційна педагогіка*. 2024. № 71, т. 1. С. 132–136.
5. Гула Л. В. Організація творчої активності студентів у цифровому навчанні. *Актуальні проблеми формування творчого потенціалу майбутніх фахівців в умовах цифрової педагогіки* : матеріали всеукраїнської наук.-метод. конф. (м. Харків, 4 грудня 2025 р.). Харків : Комунальне підприємство «Міська друкарня», 2025. С. 109–113.
6. Кухаренко В. М., Бондаренко В. В. Екстрене дистанційне навчання в Україні : монографія / за ред. В. М. Кухаренка, В. В. Бондаренка. Харків : Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
7. Новіков Е. В. Інноваційні методи викладання та навчання у вищій освіті: тенденції впровадження та підхід до оцінювання. *Педагогічні інновації* : матеріали всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Миколаїв, 28–29 квітня 2021 р.). Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 85–87.
8. Приходькіна Н. О. Використання технології «переверненого навчання» у професійній діяльності викладачів вищої школи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2014. № 30. С. 141–144.
9. Франчук В. М. Адміністрування навчальних комп'ютерних систем. Програмний комплекс Денвер + Moodle. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 2: Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання. 2008. № 6 (13). С. 39–45.
10. The online learning idea book: 95 proven ways to enhance technology-based and blended learning / ed. by P. Shank. San Francisco : Pfeiffer ; Chichester : John Wiley, 2007. 354 p. URL: https://duan.edu.ua/images/News/UA/Departments/Management/2020/monograph_ekstr_dyst_navch.pdf

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ВИКОРИСТАННЯ MOODLE

В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Методичні рекомендації для викладачів

Укладачі:

Гула Лариса Вікторівна

Собко Владислав Вікторович

Формат 60 x 84 1/16. Умовн. друк. арк. 2,6.

Тираж 20 прим. Зам. №.....

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету.

54010 м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490

від 20.02.2013р.